СВОБОДА

SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXIV. Ч. 269. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 18. листопада, 1926. VOL. XXXIV. No. 269. Jersey City, N. J., Thursday, November 18. 1926. THREE CENTS.

УКРАЇНСЬКІ КАТОЛИЦЬКІ ГРОМАДИ СКЛИКУЮТЬ ЦЕРКОВНИЙ КОНҐРЕС В АМЕРИЦІ

КАТЕДРАЛЬНА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА ДАЄ ПОЧИН ДО УЗДОРОВЛЕННЯ ЦЕРКОВНО-НАРОДНИХ ВІДНОСИН.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА., 15. листопада. — В неділю відбулися тут наради церковного филаделфійського комітету, на які прибули також представники з других українських католицьких громад. Збори рішили скликати в як найкоротшім часі загальний український церковний конґрес в Америці для санації (уздоровлення) відносин в українській католицькій церкві, котра проявляе застрашаючий упадок від приїзду епископа Богачевського.

Скликанне конґресу поручено тимчасовому комітетови з 7 членів, в склад котрого ввійшли: гр. Теодор Грицей як предсідатель; гр. Іван Ваверчак як заступник предсідателя; гр. Михайло Дармограй як секретар; гр. Михайло Коцюк, гр. Дмитро Сидляк, гр. Микола Бішко і гр. Степан Куцій яко члени.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКИХ КАТОЛИЦЬКИХ СВЯЩЕНИКІВ.

НЮ ЙОРК, 16. листопада. — З ріжних сторін Америки прибуло сюди більше число українських католицьких священиків щоби нарадитися над положеннем, в якому опинилася українська католицька церква в Америці та українське католицьке священьство.

Мали теж радити над створеннем станової священичої організації, яка малаби давати допомогу священикам на случай недуги, каліцтва та старости, бо богато священиків опинилося тепер по шпиталях і не маючи ніякої допомоги від епархії, живе з публичної милостині.

Замітне, що епископ Богачевський виступив з заказом проти всякої орґанізації українського священьства, навіть організації з милосердною ціллю. Через те на зїзд могли приїхати лишень такі, які понад особисті почести, ласки й наживу ставлять добро свого народа й своєї церкви та мають почуття гідности людського достоїньства.

З огляду на те, що епископи Хомишин і Коциловський беруться тепер в краю розбивати руками священьства навіть українські економічні інституції, надіються, що й епископ Богачевський ужие репресій, щоби забити й сю ініціятиву серед українського духовеньства в Америці, забуваючи на те, що в Америці не стане йому до помочи ні римський конкордат ні польський жандарм.

У ДРУГИХ НАРОДІВ ІНАКШЕ.

НЮ ЙОРК, 16. листопада. — Так званий Національний Комітет Світських Вірних Презбитеріянської Церкви почав тут нині кампанію для створення 15-міліонового пенсійного фонду для проповідників сеї церкви повітів Ню Йорк, Бруклин, Насо і Вестчестер. Ро оті комітету помагає 300 світських і 177 духовних осіб згаданої церкви.

ПРОТЕСТИ ПРОТИ РУМУНСЬКОГО ПАНОВАННЯ.

ДІТРОЙТ, Мишиґен, 16. листопада. — Проти офіціяльного витання румунської королевої в сьому місті підняли місцеві мадярські організації протест.

Рівночасно з Мадярами протестують проти румунського правительства навіть румунські селяни, які тут теж відбули збори та пятнували гнет Румунії над своїм власним селяньством,

Подібний протест проти урядового принимання королевої Румунії підняли мадярські організації в місті Клівленді.

КОПАЛЬНЯНИЙ ВИПАДОК.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА., 16. листопада. — До копальні вугля ч. 8. в Томгикен Колієрі, належачій до Лігай Велі Ковл Ко., звалилася велика маса води, яка відорвала від зовнішного світа 6 майнерів. Ріжні копальняні ратункові відділи праціюють сильно для вратовання робітників.

СТРАЙКАРІ ПОТВЕРДЖУЮТЬ ЗГОДУ.

НЮ ЙОРК, 16. листопада. — Збори членів місцевих кравецьких юній потвердили угоду страйкового уряду з підприємцями, закінчуючи в сей спосіб 19-тижневий страйк, що був обхопив 40,000 робітників.

ПРОЦЕС ЗА ВБИЙСТВО Д-РА ГОЛА.

СОМЕРВИЛ, Ню Джерзі, 16. листопада. — На роcправі проти трох осіб, обжалованих за вбийство проповідника Гола й його любовниці пані Милс, станула яко свідок пані Дімарест, домашна служниця, і заявила, що Мартіні, слідчий агент, нанятий обжалованими, дава їй півтретя тисячі долярів, щоби вона замовчала про те, що знала про справу.

На роcправі читано дневник д-ра Гола, в якім є богато палких натяків на любов до хористки його церкви. Сестра пані Милс зізнала, що покійна кілька разів говорила їй, що вона любить д-ра Гола та збирається пібратися з ним, як лишень він розведеться з жінкою, та виїхати з ним як місіонарка до Китаю.

ЖЕРТВИ БУРІ.

НЮ ЙОРК, 16. листопада. — Цілу східну полосу Злучених Держав навістила нині сильна вітруга. В сьому місті жертвою її впало 2 людий. Один робітник погиб від електрики, як на нього впав дріт, зірваний бурею.

ВПОЛЮВАВ... ВЛАСНОГО СИНА.

НЮБЕРҐ, Ню Йорк, 15. листопада. — Підчас полювання ґрупи місцевих громадян на заяці випалила припадково рушниця в руках С. Ґелова. Набій попав у черево його 16-літному синови, що стояв недалеко. Покалічений помер по дорозі до шпиталю.

З нагоди осінних полювань доносять з ріжних сторін про ріжні нещасні випадки на полюванню.

ПРИВЕЗЛИ КАТАЛЬОНСЬКИХ ЗАГОВІРНИКІВ.

ПАРИЖ, 15. листопада. — До Парижа привезли з піренейських гір 26 молодих революціонерів, що хотіли добути самостійність для Катальонії. Між ними є 4 Італійців. Населенне окружило їх на двірци і давало їм папіроси та цукорки. Стерегла їх одначе дуже пильно поліція. Всі вони були усміхнені і заявляли, що вони не є ніякі бандити, що не дбали про гонори ні гроші, а хотіли добути тільки свободу. Італійці, які були між ними, заявили, що вони держать з кождим, хто бється за свободу, і тому прилучилися до Катальонців з любови до свободи. Ґарібальдого назвали зрадником і заявили, що розправляться з ним, коли вийдуть на волю.

ЧЕХІЗАТОРСЬКО - МОСКВОФІЛЬСЬКІ ХЛОПЦІ „ЗА РОБОТОЮ".

„Русскій Край", що за керовника свого має пана Гомичку, спромігся на вельми наукову розвідку: в однім з останніх чисел своєї „ґазети" нові чехізатори так простісенько й кажуть, що між Українцями й Росіянами є, мовляв, лише етноґрафічний кордон, але не культурний або національний.

Треба буде порадити панови Гомичці подати цю високовчену „розвідку" до Української Академії Наук, — а то сидять собі сердешні в Київі, а Українців, виходить, не було, нема й не буде.

ЛІСИ И ДЕРЖАВНІ МАЄТКИ В КИШЕНІ АҐРАРІЇВ.

В чеському буджеті на 1927 господарчий рік всі прибутки з державного майна (ліси, копальні, то-що) вираховується аж 52,953 чеських корон, або щось близько 3,300 карб. Й не дивно, що з усіх лісів та державного майна Підкарпатської України, Словаччини й Чехії всього такі поганенькі прибутки, — не инакше, як в трубу летить народне добро. Зажерлива аґрарійна кишеня господарює, як сама хоче.

ВІОЛІНЧЕЛІСТ БЕРЕЖНИЦЬКИЙ ВСТУПИВ ДО ОРКЕСТРИ ОПЕРИ.

Відомий український віолінчеліст-віртуоз Бережницький вступив на постійну роботу до оркестру харківської опери. Бережницький до останнього часу грав у віденській опері.

ЗАТРОЄНА РОСТИНА.

Славному індійському дослідникови життя ростин Джеґадісови Чандра Бовзови приключилася на відчиті в Лондоні слідуюча пригода. В глибині салі він уставив апарат, який занотовує найніжнійші реакції ростинного організму. Рухи ці вчений показував відбиті при помочі проміння світла на полотні. Поклав галузку з листям у посудину. Промінь світла не ворушився; це знак, що ростина не жила. Опісля вчений влив до посудини трохи алькоголю і світло зараз стало ворушитися на ліво. Ростина, під впливом алькоголю, стала виявляти знаки життя. Сік почав підноситися в гору а повільний рух світла ставав усе скорший. „Тепер — сказав Бовз— убємо цю ростину. До посудини дам отруї". Та в цій хвилі жінки, що були на салі, стали з обуренням протестувати і кричали голосно: „Прошу не робити сього. Дайте їй жити!" Счинилася загальна метушня. Одначе наука побідила милосердя і алькоголь заступлено отруєю вужа кобри. Промінь світла зараз змінив свій напрямок, сильним ударом побіг на ліво, а потім затих: ростина не жила.

ЯК УКРАЇНІЗУЄТЬСЯ ПРОФСОЮЗНА РОБОТА.

Комісія заслухала доклад Укркому металістів і ЦП залізничників про українізацію праці в низових організаціях.

Виявилось, що українізація проведена лише в деяких райкомах металістів, а саме: в Зіновіївському, Полтавському, Волинському і Подільському. Незабаром буде українізовано роботу підрайкомів та завкомів в Київі, Запоріжжю, Білій Церкв, Черкасах, Умані та Бердичеві.

Ухвалено почати негайно підготовку профробітників, що знають українську мову.

В першу чергу металісти накреслили українізувати клюбну працю, орґанізувавши гуртки українознавства та зміцнивши працю українських драматичних і хорових гуртків. Деякі стінні ґазети буде переведено також на українську мову.

КАНАДІЙСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО БЕРЕТЬСЯ ДО АПТИКАРІВ.

Міністерство праці в Оттаві оголосило вислід доходжень над торговельними змовами. Виходить, що всі аптикарі Канади належать до змови в ціли удержання високих цін на т. зв. патентові медицини.

ГАРКАВЕНКО БОРЕТЬСЯ В НЮАРКУ.

Польський борець Йосиф Влязло, котрий на бувшій борбі в Нюарку поборов противника в сімох хвилях, визвав Гаркавенка на борбу. Гаркавенко приняв визов і борба відбудеться в Нюарку в пятницю 19-го листопада в Лаврен Гарден, 47 Спрінґфілд Евня. Влязло головою більший від Гаркавенка і важить 255 фунтів. Борба викликує велике зацікавлення. В той вечер буде боротися також Владек Збишко.

ЛИЦЕМІРСТВО АВЕРЕСКАНСЬКОГО ФАШИСТА.

Міністер внутрішних справ Гога, головний і явний фашист в міністерстві Авереску, обїхав минулого тижня „провінцію" Бесарабію і познакомився ближче з її положенням. В інтервю з представниками бесарабської преси сказав він про Бесарабію: „Румунізація краю йде успішно, національні меншости, яких в Бесарабії більше, як де инде в Румунії, вже добре вивчили румунську мову. Школи знаходяться в дуже гарному і взірцевому порядку. Загальний настрій в краю цілком спокійний. Економічна кріза, що панувала так гостро два роки, після цьогорічного доброго врожаю полегчала. Но на жаль, ще й досі відчувається фінансова кріза". На питання, коли в Бесарабії знесуть стан облоги, заявив міністр, що стан облоги є тільки средством оборони перед нападами з лівого берега Дністра і не відноситься до мирного населення між Прутом і Дністром. Коли сказано йому, що в Бесарабії ще й досі істнує загострена воєнна цензура преси і всего друкованого слова, то міністр сказав: „Я до сьогодня не знав нічого, що в Бесарабії істнує така цензура". (Дімінаца 11. X. 26.)

„Універсул" з 10. X. ц. р. доносить, що на банкеті в Акермані з нагоди його візити міністр Гога звернувся в своїй бесіді головно до учителів і священиків, щоби вони „звернули свою увагу і старання на цивілізацію Бесарабії та скріплення й поглиблення ідеї румунської державности".

Так насміхається представник одичілої румунської оліґархії над усіми зловживаннями цеї оліґархії в нещасній Бесарабії і після 14.000 впавших жертв боярсього терору ще й жадає поглиблення „ідеї румунської державности", тої державности, що в Бесарабії представлена жандармами, сиґуранцою, полевими судами та озвірілою солдатескою.

150-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ ПЕРШОЇ ГАЗЕТИ НА ВКРАЇНІ.

Дня 24. жовтня при Всеукраїнські Академії Наук відбулося врочисте засідання присвячене 150-літньому ювілею першої газети на Вкраїні. Вступне слово сказав академік Єфремов.

ДО ІНТЕРНАЦІОНАЛЬНОГО С.-Г. СЛОВНИКА ВНЕСЕНО УКРАЇНСЬКУ ТЕРМІНОЛЬОҐІЮ.

Недавно Римська Академія Наук почала складати с.-г. словника всіма европейськими та азійськими мовами, але, не маючи безпосереднього звязку з Україною, Академія не внесла до цього словника українського с.-г. термінольогії.

Після листа Всеукраїнської Академії Наук до Римської Академії, Римська Академія негайно виправила свою помилку до цього словника української с.-г. термінольоґії.

Римська Академія вже надіслала до Українського Інституту Наукової Мови перші коректурні аркущі для перегляду.

ПІЛСУДСКІ ГРОЗИТЬ РОЗІГНАННЄМ СОЙМУ

ВАРШАВА, 16. листопада. — Вже розпочалася боротьба між Пілсудским а соймом. На першім соймовім засіданню ліві партії підняли крик з приводу нового пресового розпорядку, який замикає уста пресі. Пілсудскі заявив, що від свого не відступить, а коли сойм не прийме сего закона, то він його розвяже. Те саме станеться з соймом, коли не буде ухвалений буджет, над котрим вже сойм дискутує около 4 місяці. На случай розвязання сойму буде Пілсудскі узнавати важним буджет з минувшого року.

Всі ломлять собі голови над тим, що з того всього вийде і ніхто не знаходить відповіди. Одні кажуть, що Пілсудскі буде правити Польщею як Муссоліні Італією. Між тими двома диктаторами наступає тепер дуже близький звязок. Пілсудскі переслав тими днями через фашистського посла Муссоліньому свою фотографію з підписом.

В самій Варшаві відбуваються монархістичні наради, на які зїхалося богато шляхти з Кракова і Вильна. Наради відбуваються в палаті князя Радзівілла, себто того, який недавно тому заоферував Пілсудскому королівську корону.

ФРАНЦІЯ ДІСТАЛА НОВОГО ПАПСЬКОГО НУНЦІЯ.

ПАРИЖ, 16. листопада. — Президент Думерґ приняв сегодня на спеціяльній авдієнції, яка відбулася з великою помпою, нового папського нунція архиепископа Малйоне. Архиепископ входив до палати при звуках „Марселези". Прибув він на місце кардинала Церетті, якого відкликано до Ватикану.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ЗАНУЛЮВАЛА 20-ЛІТНЄ ПОДРУЖЄ.

ПАРИЖ, 16. листопада. — Дієцезальний католицький суд в Савтворк в Анґлії видав ореченне, яким занулював подружє бувшої княжни Марльборо по тій причині, що її силувано вийти заміж. Княжна Марльборо, яка вже вийшла знова заміж, жила в подружю, яке анулювала католицька церква 20 літ. Сама вона походить з дому американських міліонерів Вандербильтів. Цей розвід викликав велику сензацію, на яку буде мабуть реаґувати анґліканська церква, якої шлюб отсе уневажнено.

ХВАЛЯТЬ АМЕРИКАНСЬКЕ ВІДСВЯТКОВАННЄ СВЯТА ЗАВІШЕННЯ ЗБРУЇ.

БЕРЛІН, 16. листопада. — Всі німецькі часописи підносять, що Америка гідно святкує свято завішення оружжя, бо святкує свято мира, а не свято побіди і поневолення Німеччини. По тій причині могла святкувати це свято й німецька амбасада в Вашінґтоні, проти якої німецькі націоналісти підняли крик за те, що вона вивісила хоругов в день свята завішення оружжя.

ТРИ БРАТИ ҐАРІБАЛЬДІ.

ПАРИЖ, 16. листопада. — До Парижа приїхав брат приарештованого полковника Ґарібальдого Пеппіно з Ню Йорку і розпочав враз з другим братом Санте акцію в справі звільнення арештованого. Вони певні, що Річчіоті, який сидить в тюрмі, вийде з цілої афери чистим і невинним.

ГОРТІ РОЗВЯЗАВ ПАРЛЯМЕНТ.

БУДАПЕШТ, 16. листопада. — Реґент Горті розвязав формально парлямент, який буде наново скликаний 25. січня 1927 року. Речинець нових виборів буде на днях оголошений. Угорський уряд має право розвязувати парлямент і розписувати нові вибори в часі, який йому припадає до вподоби. Вибирає він отже такий час, який для него найбільш підхожий. Саме тепер настала така хвиля і з неї користає уряд.

НОВА ІТАЛІЙСЬКА ПОЗИЧКА.

РИМ, 16. листопада. — Правительство заоферує завтра продажу нових 5% бондів, які буде продавати по ціні 97.50 лірів. Та нова позичка є дальшим кроком в ціли уздоровлення італійської валюти.

КАЖЕ ТРИМАТИ ЯЗИК ЗА ЗУБАМИ.

ЛОНДОН, 16. листопада. — Сер Кинглей говорив в парляменті про вуглеву крізу та викликане нею безробіття, яке пожирає величезні суми .Він підніс, що в Анґлії є тепер 2,000,000 круглих бідаків. В дискусії над тим член Партії Праці Джордж Ленсбури заатакував остро уряд за його нечинність в справі усунення безробіття. Лейді Естор робила підчас його промови деякі голосні заміти, на які Ленсбури відповів: Забирайтеся від мене. Вас би більше поважали, колиб могли держати язик за зубами. На те предсідатель нарад звернув увагу Ленсбурому, що реґулямін заказує відповідати членам парляменту прямою дорогою, а можна це зробити тільки через предсідателя. Тоді звернувся Ленсбури до предсідателя і каже: Пане предсідатель, скажіть пані Естор, щоби держала язик за зубами. На те обурилася пані Естор, а предсідатель звернув увагу Ленсбурому, що його вираз не є парляментарний.

СМЕРТЬ ПРИ ПОЄДИНКУ.

ВІДЕНЬ, 16. листопада. — Закорінений серед німецьких студентів стародавній звичай поєдинковання спричинив сегодня смерть 26-літного Курта Терботті. Власти розпочали слідство а заразом поробили кроки, щоби не допустити до того, щоби такий випадок міг щераз повторитися.

При всякій нагоді складаймо жертви на Сиротинець-Захист Українського Народного Союза.

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬСЬКА ПРЕСА КАЦАПСЬКІЙ „ПРАВДІ" В АЛЬБОМ

Який тиждень тому назад виступила филаделфійська ґазета „Правда", орґан американських москвофілів, з лайливою статтею на адресу нашої ґазети. Полемізуючи з нашою ґазетою, „Правда", своїм звичаєм, вжила тут проти нашої ґазети гуртового закиду проти всего українського руху. Сей рух вона назвала службою на користь Польщі. Закид сей був на стільки безличний й безосновний, так мало міг він промовити до розуму хочби троха думаючому чоловікови, що ми не вважали навіть за потрібне ним займатися. Не думаємо ми полемізувати зі сим безглуздєм і тепер, коли хочемо підчеркнути один замітний факт з історії нашого народа в Галичині.

Атентат на куратора шкільництва Собінського у Львові, високого польського урядника, а завзятого польонізатора нашого народа, був немов сиґналом для польської преси. Через довший час ся преса немовби за змовою мовчала про український народ. Української народної діяльности немовби не згадувано. Народа нашого немовби для польських ґазетярів не було. З хвилею атентату все нараз змінилося. Всі польські ґазети заговорили про український народ, про українських політиків, про українську народну роботу. Заговорили, очевидно, не похлібно, не вихвалками, але лайками, визиванками, і цькуваннями. Називають український народний рух ворогом польської держави, і кличуть польську суспільність до безпощадної боротьби зі сим рухом. Кличуть до боротьби польський уряд, кричуть: „Поліція! Поліція!" і додають до сього: Як поліція не піде, то суспільність з ним справиться. Значить, кличуть польську хуліґанерію до росправи з українським рухом.

Так кричуть у Львові, Кракові й Варшаві шовіністичні орґани, не згадуючи ні словом про поржондних Русінуф з табору „Правди", яка в той самий час в Филаделфії вибралася преспокійно цілий світ дурити, що ті, проти котрих Поляки так виступають, се польські приятелі, а ті, про котрих Поляки так похлібно мовчать, є справдішними ворогами Поляків.

Не беремося полемізувати з „Правдою", але підчеркуємо як знаменний факт те, що тоді, як Поляки вдаряють в Українців з переду, „Правда" заходилася помагати Полякам на тилах.

МОЖНА УДАВАТИ БОГАТОГО, ЗНАТНОГО, ВЕСЕЛОГО, — АЛЕ НЕ МОЖНА УДАВАТИ РОЗУМНОГО.

ДОВКОЛА ВБИЙСТВА СОБІНСЬКОГО.

(Докінчення).

Труси й арешти.

З ріжних сторін Львова приходять вісти про нічні труси й арешти. Поки-що нотуємо тільки деякі. І так в помешканні при вул. Вишневецьких 2, де мешкають студенти: Володимир, Роман і Евген Качмарські, далі Німців і Стоцький, від год. 6-ої рано поліція переводила X-тий з черги трус і — хоч нічого не найшла, то все таки всіх їх арештувала.

Сьогодні на вулиці схопила поліція члена секретаріяту соц.-рад. партії Мих. Матчака.

В ночі (год. 11.30) зявилася поліція в числі 20 поліційних жовнірів і 10 аґентів під проводом невідомого комісаря в духовній семинарії при вул. Коперника. Збудили ректора о. д-ра Сліпого і домагалися перегляду семинарії. Коли о. ректор запитав, чи хочуть робити ревізію і чи мають в тій справі окреме доручення, відповіли поліцаї, що вони бажалиб тільки зробити люстрацію семимипарії. Очевидно, о. ректор не погодився з цею „пропозицією", протестуючи проти люстрації і загрозив жалобою до папського нунція. В 3-тій годині вночі поліція уступила з духовної семинарії, але знову зявилася в 6.30 рано і перебула там до год. 10-тої. Переглядано скрупулятно мельдункові книги. Годиться зазначити, що студенти, які зголосилися на перший рік теольоґії, ще незголошені в поліції з огляду на те, що досі не переведено остаточної елекції. З духовної семинарії забрано двох студентів „na przesłuchanie", які досі ще не вернули з поліції.

Похорони кур. Собінського.

В пятницю, дня 22. жовтня, перед полуднем відбулися похорони кур. Собінського. Тіло перенесено з хати до лат. катедри, де архієпископ д-р Твардовський відправив богослуження, а потім похід рушив на Личаківський цвинтар. До походу станули всі школи, від найнижчих кляс почавши. Польський уряд репрезентував міністр внутрішніх справ ґенерал Славой-Складковський. Над могилою промовляв візитатор Тадей Вітвіцький, директор V. ґімназії Ноґай і один ученик. Репрезентант уряду не виголосив ніякої промови. Цілий день аж до пізного вечера по більших вулицях стояли зміцнені поліційні стійки, а кім них переїзджали кінні патрулі.

Поліційне слідство.

Поліційне слідство ведеться енерґійно далі. Як досі — без ніякого успіху. Арештовано знову кількох молодих людей, одначе майже всіх випущено після переслухання на волю.

Всіх пятьох поданих у нас студентів і ґімназистів, арештованих при вул. Вишневецьких ч. 4, випущено на волю. Таксамо випущено негайно двох українських теольоґів.

„Діло" 24. жовтня.

Польська преса про замах.

Жовта (бульварна) і шовіністично-канібалістична польська преса далі проповідує хуліґанство, викликуючи найнижчі інстинкти й підюджуючи вшехпольську боївку до актів терору і відплати супроти українських діячів, хоча поліції не вдалося відкрити національної принадежности атентатчиків, ані навіть не натраплено на їх сліди.

Замісць вдумчивости і застанови, якої вимагає така траґічна подія, замісць скупчення над мертвим тілом того, якого польська преса вважає одним з „найкращих синів Польщі", гомонять божевільні вигуки і зазиви до відплати.

„В останньому акті вбиства — пише брукова „Ґазета Поранна" — ми не бачимо — як хоче „Діло" — „Немезиди за діяльність Ґрабських і Прушинських". У тому добачуємо дальше кільце крівавого ланцюга, що тягнеться від гайдамацької різні через морд, доверщений на нам. Андр. Потоцькім, через страшні події 1918/19 року, через акти терору і саботажу 1922 р., бачимо в тому прояву боротьби, яка ведеться без огляду на „офіційний курс", боротьби нам виданої, боротьби, яку мусіли ми приймити і мусимо вести.

„Ми не політикуємо, не бавимося в утопії і мрії, але — бачучи дійсність — боронимося. Ведемо боротьбу за те, щоби наші діти мали право до тієї землі, на якій жили і вмірали прадіди, боремося за те, щоби польського імени тут не викреслено, щоби здобутки польського меча і польського плуга не пішли марно.

„Знаємо, ким є противник, і знаємо його обличча — викривлене візантійським фальшом, і його очі, яким привиджуються кріваві апотеози Хмельницьких, Ґонтів і Залізняків. І тому боремося, щоби не згинути".

У варшавському „Роботніку" появилася анонімова статейка під написом: „Українці у відношенні до вбивства Собінського", в яких, навязуючи до польських підозрінь, немов то зі згаданим убивством має щонебудь спільного Українське Нац. Демокр. Обєднання (УНДО), йде таке пояснення:

„УНДО є партією політичною (Українське Нац.-Дем. Обєднання), що повстала в серпні 1925 шляхом зєдинення двох відломів трудової партії і партії „Національної Роботи" або тзв. „загравістів". З терористичними замахами УНДО не має нічого спільного, займаючись перш усього акцією орґанізації суспільної, культурної й економічної, а опісля обороною українських інтересів мирними засобами. Безумовно, що члени УНДО, як партії визначно демократичної, акти терору осуджували й осуджують. Інкримінування УНДО-ві мнимої співучасти в убивстві Собінського має виключно на меті: підюдити власти до репресій супроти найчисленніщої і найсильніщої ураїнської політичної орґанізації".

Анонімний інформатор, запитаний про особу пок. кур. Собінського, заявив, що

„особа Собінського була Українцями зненавиджена, одначе додав, що однаковою симпатією тішився Собінський у великої частини польського громадянства, бо п. Собінський як найближчий приятель і виконавець волі ославленого ендецького посла М. Прушинського, голови народової орґанізації у Львові, не лише закрив в шк. р. 1925/26 около 2.000 українських народніх шкіл у львівській шкільній окрузі, фальшуючи в нечуваний спосіб волю українського населення, стихійно виявлену в тзв. шкільнім плебісциті, але взагалі був виразником шкільної політики, перенятої наскрізь духом вирафінованої реакції".

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА.

ЛЕВ ЛОТОЦЬКИЙ,

емиретований народній учитель, український письменник, помер дня 21. жовтня, в 76. р. життя в свойому родинному селі Тростянці, бережанського повіту.

Покійний родився 1. січня 1850 р. в Тростянці, де його батько о. Антін був парохом. До шкіл ходив в Бережанах. Там покінчив нижчу ґімназію, опісля кинув ґімназію і лишився дома на господарці аж до 1870 р., коли то пішов до війска до Відня. По повороті з війска підготовився до вчительського іспиту і в 1875 р. став учителем у селі Вільхівці в Бережанщині. Пізніще вчителював двома наворотами в Ценеві і двома наворотами в свойому родинному селі Тростянці, а в останнє в Шумлянах Малих — все в Бережанщині. Покійний був приязної вдачі, добрим педаґоґом, любив дітей і діти любили його. Зпід його рук і за його заохотою пішло чимало учнів до ґімназії і вийшли „в люде". В 1906 р. повдовів і спенсіонувався та перенісся до Львова, де жив аж до вибуху світової війни. Тоді теж був редактором учительського станового орґану „Прапор". Виселенецька хвиля захопила і його та понесла на захід до Більська. На цій мандрівці довелося йому зазнати австрійської вязниці (понад 6 тижнів у Тешині) як підозрілому в шпіонажі. В 1917 р. вернув знову до Львова й жив тут до жовтня 1924 р. На склоні життя затужив за рідним селом і поселився там.

Писати почав ще за молоду, та друкувати свої твори став у 90 рр. мин. століття. З молодечих його проб друкована була тільки поема „Довбуш". Писав поезії, оповідання та драматичні твори. Дві його одноактові комедійки були нагороджені на конкурсі Тов. ім. І. Котляревського. Та головним полем його творчости були новелі. Визначався він у них легким та привабним стилем, гарною мовою, вірним змалюванням життя (головно селянського), принадними описами природи й дотепом. Друкував свої твори в „Літ.-Наук. Вістнику" (в часі ред. Ів. Франка), богато в „Ділі" та в инших видавництвах. Також в американській „Свободі" і в календарі „Свободи". Окремими книжками вийшла збірка його новель п. н. „Горицвіт" (накладом ред. „Свободи") та кілька комедій, одно оповідання й одна поема.

Похорони, що відбулися 22. м. м., стягнули багато селян, здебільша його колишніх учнів і учениць. Вело похорони двох священиків, а саме місц. свящ. о. Служинський та о. Романчукевич із Лапшина. О. Романчукевич виголосив двічи прощальне слово перед домом і над могилою. У свойому слові вказав на долю українського інтеліґента: деинде спочиває жінка покійного, а деинде лежить покійний. Щиро й сердечно попращав покійного, свойого старшого товариша, місцевий управитель школи п. Гринь Кісь. Похоронено покійного під „традиційним каштаном", де спочивають теж його родичі й сестра та двох братів (між ними похоронено також цього року в березні о. крилош. Анастазія, місцевого пароха). Пером хай буде Покійному Рідна Земля!

ОЛЕКСІЙ К. ТОЛСТОЙ.

КНЯЗЬ СЕРЕБРЯНИЙ

(Повість з часів царя Івана Грізного).

(33)

Коршун хотів було продовжати, та замовк і задумався.

— Щож ти з дитиною зробив? — спитав Перстінь.

— Щож, мав я її няньчити, чи що? Що зробив? Звісно що!

Старий опять замовк.

— Атамане, — сказав він наразі, — як подумаю про те, так серце й заболить. От, особливо сегодня, коли убрався я за убогого, то так живо все пригадую собі, мов би то вчера було. Та не тільки онтой час, а не знаю, відки, став я чогось нагадувати і таке, о чім давно вже позабув. Кажуть, воно не на добро, коли хто ні з сего ні з того стане згадувати те, що вже з памяти вийшло!...

Старий тяжко зітхнув.

Оба розбійники мовчали. Як раз сплеснули над ними крила, — бура каня упала стрімголов довкіл старого. В той самий час сокіл-білозор Адраган плавно порхнув в воздусі і пролетів мимо, не захотівши спуститись на свою жертву.

Митько махнув рукою. Обдаль показалися сокольники.

— Дядьку! — сказав поспішно Перстінь: — забудь, що було; ми-ж чей тепер не розбійники, а сліпі казочники. Он чвалають царські люде, зараз будуть тут. Живо, дядьку, поправся, засип їх жартами.

Старий розбійник похитав головою.

— Не впечеся мені, — сказав він, вказуючи на убиту каню. — Се мене зрізав білозор. Бачиш, і нема вже його. Убив тай пропав!

Перстінь уважно поглянув на него і з досадою поскребтався в голову.

— Слухай, дядьку, — сказав він, — хто тебе знає, що з тобою сегодня сталось! Але я тебе неволити не буду. Кажуть, серце віщун. Лишайся-ж собі, я сам пійду в Слободу.

— Ні, — відповів Коршун, — я не против того говорив. Вже коли така моя доля, щоби в Слободі голову зложити, так нічого лишатися. Видно, мені так на роду написано. А ось до чого я говорив. Чи знаєш ти, атамне, на Волзі село Богородицке?

— Як не знати, знаю.

— А коло того села, верст на пять, місце, що звуть Попів-Круг?

— І Попів-Круг знаю.

— А на Поповім-Крузі дуб старий тямиш?

— І дуб тямлю; але нема вже сего дуба, втяли його.

— Дуба втяли, та пень лишили.

— Так щож з того?

— А ось що. Я вже ніколи Волги-матінки не побачу, а ти ще може вернеш в рідну сторононьку. Так, коли будеш на Волзі, іди на Попів-Круг, найди пень старого дуба, відрахуй півдевятьдесять ступнів на захід сонця і копай землю на тім місци. Там, — продовжав Коршун, понизивши голос, — я колись закопав скарб богатий. Досить там лежить і золотих, і червінців, і рублів срібних. Відкопаєш скарб, все буде твоє. А як иноді подумаєш, що будеш там відповідати за все, що тут робив, то в ноги тобі мороз прошибає! Ти-б, атамане, як не буде мене, казав по мені панахиду відправити. Воно все безпечнійше. Та не жалуй грошей на панахиду. Заплати гарненько попови; нехай відправить, як слід, нічого не опустить. А звуть мене, як знаєш, Омеляном. То так тільки люде Коршуном прозвали; а хрестили мене Омеляном; так нехай же піп відправить панахиду по Омеляні: а ти вже заплати йому гарненько, не пожалуй грошей; я тобі скарб лишаю великий, на все життє тобі стане.

Коршуна перебили надїхавші сокольники.

— Гей ви, убогі! — закричав один з них: — кажіть, куди полетів сокіл?

— І рад би я сказати, батеньки, — відповів Перстінь, — так ось сорок літ очи запорошило!

— Як так?

— Та пійшов раз в гори з каміння лико дерти, бачу дуб росте, в дуплі печені курята пищать. Я вліз в дупло, зїв курята, погрубів, вилізти не можу! Що тут діяти? Побіг домів за сокирою, обтесав дупло, тай виліз: але, тесавши, видно, трісками очи занечистив; від тоді нічого не бачу: иноді борщ сербаю, ложку в ухо суну; свербить ніс, а я чіхаю плечі!

— Так се ви, — сказав, сміючись, сокольник, — ті сліпі, що з царем говорили? Бояре ще й тепер з вас сміються. Ну, ребята, ми днем веселили батюшку-государя, а вам прийдеться в ночи веселити його царську милость. Говорять, государ хоче наших казок послухати.

— Дай Боже здоровле його царській милости, — підхопив Коршун, як-стій перемінивши спосіб говорення — чому не послухати! Коли до ночи не звихнемо язиків, можемо геть до раня розказувати!

— Добре, добре, — сказали сокольники, — иншим разом пабалакаємо з вами. Тепер їдемо сокола шукати, товариша визволяти. Пропав нам, бачите, сокіл Адраган, і цар сказав Трифонови, що коли його не найде, то бути йому без голови; батюшка-цар не жартує!

Сокольники почвалали в поле.

Перстінь і Коршун опять вчепилися за Митька і поплентались дорогою до Слободи.

Не дійшли вони до першого подвіря, аж побачили двох пісенників, котрі брячали на бандурках і співали на ціле горло:

Как у нашево саседа
Весела била беседа!

Коли розбійники з ними порівнялись, один із пісенників, рудий мущина, з павячим пером на шапці, нахилився до Перстеня.

— Уже днів пять твій князь в тюрмі! — сказав він з тиха перебираючи дальше струни. — Я про все дізнався. Завтра йому конець. Сидить він в великій тюрмі, против Малютиного дому. З котрого кінця когута пускати?

— Он, з того! — відповів Перстінь, мигнувши в бік супротив тюрми.

Рудий пісенник рванув всіми пальцями за струни бандурки і, відвернувшися від Перстеня, неначе і не з ним говорив, продовжав тонким голосом:

Как у нашево саседа
Весела била беседа!

XXI.

Казка.

Іван Василевич, утомлений ловами, пійшов скорше ніж звичайно в свою спочивальню.

Небавом явився Малюта з ключами від тюрми.

На питанне царя, Малюта відповів, що нового нічого не лучилось, що Серебряний винується в тім, що стояв за Морозовом в Москві, де убив сімох опричників і розрубав Вяземському голову.

— Але, — добавив Малюта, — не хоче він признатися, що мав думку на твоє царське здоровле, і на Морозова також свідчити не хоче. Після утрені будемо його мучити, а як і тоді не посвідчить на Морозова, то й ждати нічого, тоді можна й зробити йому конець.

Іван не відповідав. Малюта хотів говорити дальше, але в спочивальню увійшла стара мамка Онуфрівна.

— Батюшка, — сказала вона, — ти рано прислав сюда двох сліпих: казочники вони, бачу; чекають тут в сінях.

Цар нагадав свою стрічу й приказав покликати сліпих.

— Та чи ти їх, батюшка, знаєш? — спитала Онуфрівна.

— А що?

— Та годі, чи сліпі вони?

— Як? — сказав Іван, і підозріннє в миг ним овладіло.

— Послухай мене, государю, — продовжала мамка, — бережись сих казочників; мені щось віщує, що вони недобре загадали...

— Що знаєш ти про них? Кажи! — сказав Іван.

— Не питай мене, батюшка, бо мені тільки щось так віщує, що вони недобрі люде... Даремне я нікого не остерігала. Колиб послухала була мене покійна матінка твоя, вона може й тепер жила би ще.

Малюта поглянув переляканий на мамку.

— Ти чого на мене дивишся? — сказала Онуфрівна. — Ти лишень безневинних тратиш, а лихого чоловіка спізнати, видно, че твоє діло. Нюху в тебе на те не стає, рудий псе!

— Государю, — крикнув Малюта, — позволь мені помучити тих людей. Я зараз довідаюся, хто вони, і хто їх наслав!

— Не треба, — сказав Іван, — я їх сам випитаю. Де вони?

— Тут, батюшка, за дверми, — відповіла Онуфрівна, — в сінях стоять.

— Подай мені, Малюто, желізну сорочку з стіни: та іди буцім домів, а коли увійдуть вони, вернися в сіни, притайся з ратниками за сими дверми. Лиш тільки я покличу, вбігайте і ловіть їх. Онуфрівно, подай сюда жезло.

Цар одяг желізну сорочку, взяв наверх неї чорний стихар, ляг на постіль і поклав коло себе те саме жезло, котрим недавно перед тим пробив ногу гінцеви князя Курбського.

— Тепер нехай увійдуть! — сказав він.

Малюта поклав ключі під царські голови і вийшов разом з мамкою. Лямпи перед образами слабо освічували комнату. Цар з видом утоми лежав на постели.

— Ходіть, убогі, — сказала мамка, — цар приказав!

Перстінь і Коршун увійшли, осторожно ступаючи і мацаючи навколо себе руками.

Одним бистрим поглядом Перстінь оглянув комнату і находившіся в ній предмети.

На ліво від дверей була лежанка; в переднім углу стояло царське ліжко; між лежанкою а ліжком було прорубане вікно, крізь котре тепер ясно світив місяць.

— Здорові були, сліпі, муромські весельчаки! — сказав цар, уважно та незамітно вдивляючися в обличчя розбійників.

— Многая літа твоїй царській милости! — відповіли Перстінь і Коршун, кланяючись до землі. — Заступи, спаси і помилуй тебе Мати Божа, що жалуєш ти нас убогих людей, по земли ходящих, у воді бродящих, світа божого не видящих! Сохрани тебе святий Петро і Павло, Іван Золотоустий, Кузьма з Демяном і всі угодники божі! Даруй тобі Господи, о що ти молиш і просиш: Щоби тобі вічно в золоті ходилось, смачно їлось і пилось, солодко спалось! А супостатам твоїм щоби вічно гикалось та голодалось; щоби що днини їх з три погибели корчило та морочило!

(Дальше буде).

З ОБЄДНАННЯ

Протокол з річного засідання Виконавчого Комітету Обєднання.

(Докінчене).

Приступлено до послідної точки нарад:

Запити і внесення.

Д-р **Мишуга** відчитує проект протесту **проти білого терору**

в Румунії

і ставить внесення, щоби цей протест, виготовлений з приводу прибуття до Америки румунської королевої Марії, вислати до президента Кулиджа, департаменту стейту і чужоземних амбасадорів в Вашинґтоні, що й ухвалено.

Протест був друкований в ч. 253 „Свободи" з дня 30. жовтня 1926. р.

Д-р **Мишуга** вносить, щоби вислати з рамени Обєднання

Привіт з приводу 40-літної діяльности проф. М. Грушевського,

що принято.

По тім відчитано

Привітні письма

від Екзекутиви **„Української Народної Помочи" в Пітсбурґ**, Па., в якім екзекутива виправдує свою неприсутність, радить подумати ширше над шкільними справами, а залишити справу Національного Скарбу та пересилає щирий привіт. Наспіло рівнож письмо **від бостонської Української Громади**, яка заявляє, що буде піддержувати кожду акцію Обєднання, бо бачить, що Обєднання це дійсно добра і хосенна загально-народна орґанізація.

о. Левицький ставить внесення, щоби при реорґанізації Обєднання не забувати за зміну осідку Обєднання. Найкраще було би тепер **перенести Обєднанне до Ню Йорку.**

Добр. **Ядловський:** Не думаю, що було би тепер вказаним зміняти осідок Обєднання. Це було би можливе аж по слідуючім Конґресі.

Добр. **Дармограй:** Не треба забувати на те, що чартер Обєднання є виданий на Филаделфію.

Д-р Мишуга відчитує далі надіслану

Заяву Головної Централі „Січей", яка звучить:

„З приводу річного засідання виконавчого комітету Обєднання, яке має відбутися в Филаделфії дня 27. жовтня с. р., Головний Отаман і Централя „Січей" в Шікаґо уважають, що Обєднанне все буде ширити тільки розєднанне, поки виразно не залишить усяку політику й не осудить також прилюдно нападів проти Церкви і її Епископа. „Обєднанне" не призначене до розбивання Церкви і „Січи" — тимбільше, що на своїм пленарнім засіданню „Обєднанне" одобрило також ідею єдиновластя політичного. З поважаннєм: Стефан Гриневецький, гол. Отаман „Січей" і М. Мельникович, секр."

В дискусії над тим письмом говорять:

Добр. Сокальчук: В першу чергу мушу замітити, що це минається з правдою, коли д-р Гриневецький подає, що Обєднанне затвердило єдиновласте. Нічого подібного на Конґресі не було. Справа мається якраз навпаки. Конґрес не признав єдиновластя. Під тим оглядом не було ніякої ухвали, а тільки в дискусії підносили, що ту справу треба піддати під загальну дискусію, а коли загал заявиться за єдиновластем, тоді Обєднанне буде могло обговорити ту справу щераз на слідуючім Конґресі.

Добр. Ревюк: Я проводив нарадами послідного Конґресу і тверджу, що рішучо не було ніякої ухвали в справі єдиновластя, а резолюція, прийнята по політичнім рефераті, виголошенім з рамени екзекутиви, говорить цілком виразно про демократичні засади.

Добр. Титанич: Як заступник Головного Отамана дістав я рівнож таке саме письмо урядово від Централі „Січей". Прямо не розумію того письма, що воно означає та чому мішає січову справу з епископом.

Добр. Ревюк: Ми знаємо добре, о що ходить нашим єдиновласникам. Їм ходить о те, щоби Обєднанне заявило, що воно не є ніякою політичною орґанізацією. Шкода говорити про того рода письма. **Вношу, щоби перейти над сею справою до дневного порядку.**

Добр. Цурковський: Я був секретарем на послідним Конґресі і рівнож заявляю, що Конґрес не повзяв ніякої ухвали щодо єдиновластя, бо в тім напрямі навіть ніхто не ставив ніяких резолюцій. Д-р Назарук виголосив вправді промову, в якій захвалював гетьманську ідею, але поставлена з рамени уряду Обєднання резолюція не згадує про гетьманат, а обстоює політичну плятформу Обєднання, яка є республиканська.

Добр. Титанич: Я є місто-предсідателем Обєднання а заразом і заступником Головного Отамана „Січей" і скажу отверто, що я сам тепер не розумію поступовання Січової Централі ні відносин до Обєднання.

Д-р Мишуга: В тім і ціле лихо. В Обєднанню маємо січових представників, вибраних на Конґресі, а між ними і самого заступника Головного Отамана „Січий". Всі ті січові делеґати працюють з нами ревно вже від довгих літ і річ ясна, не можуть погодитися з поступованнєм Централі „Січей", бож бачуть на власні очі добру роботу Обєднання і сама їх совість наказує їм стояти там, по чиїй стороні правда. Звідси і походить та колізія між Головним Отаманом і січовими заступниками в Обєднанню. Представники „Січей" не годні зрозуміти поступовання Централі „Січей", а ми ще більше. Не лишається нічого, а тільки виждати, доки не зробить з тим всім порядку Січовий Зїзд, а коли він не зробить, то виконає це цілком певно слідуючий Конґрес Обєднання. По переведенню реорґанізації Обєднання не буде могла нам вже ніяка орґанізація робити перешкоди, як їх нам робить тепер провід Січової Орґанізації.

Ухвалено: Перейти над письмом Січової Централі до дневного порядку.

о. Сполітакевич поновляє справу

своєї резиґнації як предсідателя Обєднання.

Добр. Грицей: Тепер не пора резиґнувати. Це можуть собі люде ріжно толкувати. Можуть думати, що в наших рядах виникло якесь непорозуміння, або що хтонебудь з нас побоюється нападів з боку ворогів Обєднання і т. п. Тому я **вношу: З огляду на дійсно слабий стан здоровля отця предсідателя, уділити йому дальшої відпустки аж до відклику з тим, що функції предсідателя буде дальше виконувати містопредсідатель п. Ядловський.** Ухвалено.

На запит в справі

Дому Народного Комітету в Ню Йорку,

відповідає п. **Ядловський:** Заряд дому остає в руках п. Добрянського, о. Лотовича Володимира і В. Лотоцького. Ми робили всі заходи і ходили до адвокатів, щоби порадитися, чи ми можемо леґально той дім перебрати для Обєднання. Ми могли би перебрати, колиб нам той дім давали, а коли не хочуть дати, то треба би йти на судову дорогу, а до того Обєднанне як таке не має права. Правно отже не можемо нічого зробити, але люде мимо цего домагаються, щоби ми щось в тій справі зробили. Не лишається нічого иншого як піднести лямент і змусити загальною опінією адміністраторів до того, щоби вже раз зробили порядок з народним добром.

о. Струтинський: Чи не міг би того дому перебрати У. Н. Союз?

Добр. Ядловський: В своїм часі приходили до нас в тій справі, але це було вже дуже давно. Перебранне того дому було би для Союза тільки тягарем, а до того не дозволене статутом. Перше хотіли дати, а ми не брали, а тепер хоче взяти Обєднанне, а вони не дають.

Добр. Сокальчук: Сегодня історія з Домом Народного Комітету виглядає так, що вже й написи нема і ніхто не знає, чия це власність. Давнійше були ще якісь звіти, а нині вже й того нема.

Д-р Мишуга: Лишається тільки дорога судова.

Добр. Ядловський: Ціла біда в тім, що коли справа піде до суду то всьо зїсть ресивер.

Добр. Ревюк: Біда в тім, що нам не дають того дому, через те не можна його перебрати. Як тільки виринула думка, щоби перебрати дім Комітету, почав сейчас п. Добрянський орґанізувати Союз Укр. Орґанізацій міста Ню Йорку, щоби він перебрав це добро. Думаю, що треба ту справу наново порушити в пресі і таки змусити адміністраторів до заведення якогось ладу.

Др. Мишуга ставить внесення, щоби доповнити уряд Обєднання та кооптувати п. **Володимира Кедровського** до Виконавчого Комітету Обєднання на місце п. Тимофієва, який не відомо де обертається і не виконує обовязків урядника. Принято.

Добр. Ядловський ставить на конець під вирішення

справу перепросин епископа Богачевського.

о. Пик: Мушу зазначити, що чую жаль до членів Виконавчого Комітету Обєднання, що нас так неприхильно прийняли, що закидували нам, що тут прийшли на якусь демонстрацію чи може розбивати Обєднанне. А ми прецінь сиділи весь час спокійно і прислухувалися нарадам, а я навіть на підвечірок до хати не пішов, а сидів на нарадах. Справа перепросин епископа це справа великої ваги. Ще в літі порушив її уряд „Провидіння", а вона ще досі не вирішена, зглядно нічого не зроблено з боку Обєднання, щоби образа була направлена.

Д-р Мишуга: Я думаю, що ми мали би далеко більші претенсії до „Провидіння" і епископа, щоби нас перепрошувати, як „Провидінне" до нас. Беріть тільки під увагу, як то шкалювала мене „Америка", а я прецінь є урядником Обєднання, а тоді навіть був ще й членом „Провидіння". А я те все поминаю і не забираю часу Обєднанню ні навіть „Провидінню" на того рода маловажні справи. Є важнійші справи і над ними треба ломити собі голову, коли сходимося на наради. А до того в тім випадку я навіть не бачу ніякої образи.

Добр. Грицей: Читаю обі часописи: „Америку" і „Свободу". Читав я, як „Америка" накинулася цілком безпідставно на д-ра Мишуґу і як нападала на Обєднанне. „Свобода" пише дійсну правду. Нема що цего закривати. Поспитайте, отче Пик, своїх парохіян в Филаделфії, а почуєте те саме, що від мене. Ми всі думали, що коли прийде епископ з краю, то він обєднає нарід і заохотить всіх до більшої праці, а він ще більше нарід розбив. Це бачимо найкраще на нашій филаделфійській громаді. Я вам ґарантую, що колиб члени „Провидіння" могли висказати свій голос в справі перепросин епископа, то всі як один були би проти вашої резолюції і проти вашого домагання. Д-ра Мишугу вислав був до Америки галицький уряд і він свою роботу зробив як найкраще. Обїхав цілу Америку і далі її обїзджає, всі його знають і щож це за спосіб, щоби його в такий спосіб шкалювати в „Америці", що аж гидко читати було. Коли ви завдали таку кривду д-рови Мишузі, нашому урядникови, то як ви можете жадати тепер, щоби ми перепрошували епископа. Епископ не знає народу і нас не знає, а з таким епископом ми не можемо числитися.

о. Жук: Жаданне перепросин епископа походить від урядників „Провидіння". Не знаю одначе, чи про те знає сам епископ і чи він рівнож тої думки, що урядники, бо я не бачу нічого злого в комунікатах Обєднання. В них сказано, що епископ ставиться неприхильно до Обєднання. Образити можна би було тим тоді, колиб це була неправда. „Провидінне" найкраще зробить, коли фактами опрокине закид Обєднання. Виступати в обороні епископа без фактів не доводить до цілі. Я навіть не думаю, щоби епископ, як розумний чоловік міг образитися комунікатом Обєднання. Виглядає, що то урядники „Провидіння" більш вразливі від епископа, або може урядників „Провидіння" перелякала сама річ, що хтось посмів скритикувати епископа. Я шаную всяку власть, але я є того переконання, що всяка власть відповідає за свої діла.

Добр. Ревюк ставить внесення, щоби остати при ухвалі екзекутиви і перейти до дневного порядку над справою перепросин епископа Богачевського.

Тут нема ніякої образи. Обєднанне має право критики, а в Америці можна критикувати навіть самого президента Злучених Держав. Епископ підлягає рівнож публичній контролі і критиці. Епископ Богачевський має дуже красний вихід: він може оголосити в ґазетах свою заяву, що він не є проти Обєднання, що Обєднанне веде добру роботу та що кождий повинен його попирати. Ми сейчас помістимо таку заяву в „Свободі". Закиди, які ми робимо епископови, є правдиві і епископ знає про те; в противному разі був би їх давно заперечив. Правдою не можна нікого образити. Епископ Богачевський є проти Обєднання і звідкиж ми маємо давати йому якусь сатисфакцію? Думаю, що коли урядники „Провидіння" холоднокровно над тим застановляться, то будуть встидатися свого домагання. Та ми розуміємо положенне урядників „Провидіння"; ми знаємо, що вони рівнож критикують епископа і признають нам рацію. Ті урядники заявляли навіть публично на зборах, що епископ не дає їм змоги помагати Обєднанню.

Справа образи це особиста справа, а ми берім справу принціпіяльно. Тоді ми побачимо, що все те зайшло через свято Франка, проти якого виступив епископ, втягнувши до цего орґан „Провидіння". А коли говоримо принціпіяльно, тоді хиба тільки ми можемо жадати сатисфакції і домагатися відкликання тих брехонь, які виписувано на Франка.

Добр. Сокальчук: Боротьбу викликав епископ з д-ром Назаруком і „Америкою". От гляніть, хто тепер в орґані „Провидіння" адвертайзмує епископське посилкове бюро „без коштів". Чи це не звернене проти Обєднання?

Добр. Борисевич: Уряд „Провидіння" ніколи не заявлявся за ніякими иншими збірками на край кромі тих, які заряджувало Обєднанне.

о. Сполітакевич: Обєднанне ніколи не відносилося ворожо до епископа ні до ніякої другої особи чи орґанізації. Епископ одначе видно має якісь причини, коли відноситься зимно до Обєднання. Найважнійша з тих причин є мабуть та, що Обєднане не є греко-католицькою орґанізацією.

о. Пик: Застерігаюся проти цего, щоби в комунікаті Обєднання не було ніякої образи особи епископа. З комунікату виходить, що епископ противний всякій роботі, навіть приміром вічу в Пітсбурґу або щось подібне. Коли епископ проти Обєднання, то з того не виходить, що він є проти всіх других орґанізацій. Епископови вільно вести свою гуманітарну акцію, бо таку вели епископи від початку християнства.

Я обстоюю при своїм і прошу, щоби екзекутива Обєднання знайшла такий спосіб, щоби полагодити ту справу.

о. Струтинський: Ціла біда в тім, що коло епископа нема нікого з круга так званих опозиціоністів, які би йому правду в очі сказали. Найбільшим нещастєм для него є д-р Назарук, який копає гріб епископови й церкві. Не розумію, як можна було повести таку кампанію проти Франка. Мій покійний батько був великий і ревний католик. Як такий, не знав, як погодитися з Шевченком і запитав в тій справі вірменського архиепископа Ісаковича, а цей, відомий зі своєї святости і мудрости чоловік, відповів так: І ми, Поляки маємо Міцкевича і Словацкого, які прогрішилися супроти Бога, але памятаймо, що в кождім поеті є іскра божа і ту іскру треба брати і давати народови.

Ніхто з Поляків не виступає проти Міцкевича і Словацкого, а в них є ще гірші місця як ті, що їх знаходять у Франка. Хто сміє плести такі нісенітниці, що Франко є в пеклі? Таке тільки підриває віру в народі. Як ми маємо не молитися за Франка? Цеж було би не по християнськи і не по католицьки. Це тільки можуть писати атеїсти по душі, які удають віруючих.

Дискусію на тім замкнено. Перейшла одноголосно ухвала, щоби перейти над справою перепросин епископа до дневного порядку.

На тім вичерпано порядок нарад, а заст. предсідателя п. Ядловський замкнув засіданне о год. 7.45 вечером.

Л. Мишуга, секретар.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Для допомоги пасейським страйкарам.

Конференція делеґатів українських товариств і братств в Ню Йорку в справі допомоги страйкарам в Пасейку, Н. Дж., відбудеться в пятницю, 19. листопада, о 8. год. вечером в Українськім Робітничім Домі, при 3-тій вулиці.

МІТИНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

КЛІВЛЕНД, О. Сестр. Неп. Зач. Пр. Д. Марії, від. 112, повідомляє своїх членкинь, що місячні збори відбудуться в неділю, 21. листопада у школі парафіяльній. Задля тої причини, що буде баль нашого Сестрицтва, то збори зачнуться точно зараз по Сл. Божій, щоб до 2-ої години скінчити. Проситься всіх чисельно прибути на баль, бо дохід з балю призначений половина на Рідну Школу, а половина на відноленне нашої церкви. — Олена Кульчицька, секр.

ДЕРРИ, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 113, повідомляє своїх всіх членів, що мітінґ відбудеться дня 21-го листопада, о годині 1-ій пополудни в гали українській. Проситься всіх членів прибути на означений час, а не так, як звичайно, щоб застати уряд і свою вкладку заплатити. На тім мітінґу будесь іменувати урядників на слідуючий рік, а в груднк буде вибір. — Антін Клим, предс.; Дмитро Хохла, кас.; Атанас Королевят, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома своїм членам місцевим і позамісцевим, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада, о годині 2-ій попол. в гали церковній під ч. 303 Гудсон Евеню. Проситься всіх членів явитись обовязково на сей мітінґ, бо є важні справи до полагодження, як справа свята нашого патрона св. Йосафата, яке припадає в сім році на День Подяки, 25. листопада. На мітінгу маємо вибрати членів до обслуги на бали 27. листопада. Довгуючих членів взиваєсь, щоб вирівнали свої залеглости, бо инакше будуть суспендовані. За діти так само мають вирівнати на сім мітінґу, бо инакше і хвичеркнеться. Пригадуєсь тим членам, котрі ще не зложили своєї жертви на Сиротинець, щоб були ласкаві зложити на сім мітінґу, бо в противнім разі з ними поступиться після ухвали. Неявившийся член на сім мітінґу підлягає карі 50 ц., а урядник $1.00. — А. Іванів, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Т-ва ім. Івана Франка, від. 83, що мітінґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада, о годині 1-ій попол. в домі Т-ва Горожан, 847 N. Franklin St. Кождий нехай явиться на означений час, бо вечером припадає падолистове свято в котрім кождий повинен взяти участь. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали вкладки та зложили ухвалену жертву на Сиротинець, бо в противнім разі будуть сего місяця суспендовані. — Р. Карбівник, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 342, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада, о годині 1-ій пополудни, в гали церковній під ч. 645 Рузевелт Евню. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Так само пригадується тим, котрі ще не зложили жертви $1.00 на Сиротинець У. Н. Союза, щоби сего місяця зложили. — М. Скочипець, предс.; Гр. Машлюх, кас.; І. Маркович, секр.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітінґ відбудесь в неділю, дня 21. листопада, в церковній гали на Chestnut St., о годині 2-ій пополудни. Уряд товариства взиває всіх членів явитись і вирівнати свої належитости, щоби неназитися на суспендованне. Є і инші важні справи до полагодження. Проситься, щоби члени старалися придбати хоч по одному новому членови. — Т. Пилипишин, предс.; Гр. Сакасса, кас.; В. Мандзій, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Бр. Ів. Хрестителя, від. 97, подає до відома, що збори місячні відбудуться дня 21. листопада о 2-ій годині пополудни, в галі церковній, 47 Говп Еве. Проситься усіх членів прибути на збори. Також повідомляється членів, що чартер пішов до головного уряду У. Н. Союза до зміни назви з Івана Хрестителя на Івана Франка. Одобре назви ще не отрималисьмо, тому ще подаєсь стару назву. — М. Табачук, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що мітінґ звичайний відбудесь в неділю, дня 21. листопада, о 2-ій годині пополудни в гали церковній, 127 Парк ул. Проситься членів прибути на означений час, як рівнож пригадуєсь членам довгуючим, нехай прийдуть і вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. — М. Довгий, предс.; Н. Хабінець, секр.

ПРОВІДЕНС, Р. АЙ. Повідомляється членів і членкинь Сестр. Любов, від. 177, що місячний мітінґ відбудеться 21. листопада, в неділю, о 2-ій годині пополудни, в укр. церковній гали, 45 Pilgrim St. Після ухвали відділової і статута У. Н. Союза, кождий член і членкиня мають явитись на означений час. Передавати другим вкладки або зволікати на пізнійше се пониженне відділу. Позамісцеві члени най до 20. надішлють свої вкладки. — В. Рекрут, секр., 94 Bogman St., Providence R. I.

ІРІ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 40, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудесь 21. листопада, в неділю, о год. 3-ій пополудни, під ч. 908 Гесс Евню. Будесь обговорювати важні справи для кождого члена. Неявившийсь на мітінґ член заплатить кари 50 ц., а урядник $1.00. — В. Юрцан, предс.; І. Паробій, кас.; Й. Вітковський, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Тов. Вільна Україна, від. 176, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 20. листопада, о год. 7.30 вечером, в льокали Укр. Гор. Клюбу, 618 W. Lackawanna Ave. Проситься всіх членів, щоби постаралися бути на сих зборах, бо є важні справи до полагодження. Неявившіся члени будуть підлягали карі після ухвали з минувших зборів. — Рубльовський, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Бр. св. Володимира, від. 130, повідомляє всіх своїх членів місцевих і позамісцевих, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 20. листопада, точно о годині 8-ій вечером, в гали У. Н. Дому, 217 Іст 6-та ул. Обовязком є кождого члена прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. Пригадується інтересованим членам, щоби привели зі собою нових членів до Братства, бо будесь принимати після статута, а до У. Н. Союза бе звступного. Неявившийся член на зборах підлягає карі після своїх ухвал. — Г. Ґалецький, предс.; Н. Марків, секр. рек.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Отсим повідомляється членів Тов. ім. Т. Шевченка, від. 42, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, дня 21. листопада, о год. 2-ій пополудни під ч. 237 Hope Ave. Проситься членів прибути на мітінґ та вирівнати свої належитости. — В. Лелет, предс.; О. Свитак, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Укр. Тов. Богородчани, від. 233, повідомляє своїх членів місцевих і позамісцевих, що збори відбудуться в суботу, дня 20. листопада, о годині 8.30, в гали Disc Community House, 147 — 2nd Ave. Дорогі Товариші і Товаришки, нехай не забракне ні одного члена на сих зборах, прибудьте всі і покажіть, що би бажаєте як найкращих успіхів для нашого Товариства. Члени, котрі еще не зложили своїх датків на український Сиротинець, зволять також заплатити сего місяця, для того, що сего місяця вже муситься вислати гроші і справозданне до гол. Комітету Сиротинця. Член, котрий не явиться на зборах, заплатить кару 50 ц. і кара не буде дарована. — Петро Накутинський, предс.; Вас. Костів, секр.

ПОІМЕННИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА СИРОТИНЕЦЬ-ЗАХИСТ УКР. НАРОД. СОЮЗА

по конець вересня 1926. року.

(10)

ВІДДІЛ 218.

Тов. Сокіл в Кембел, О.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	24.75
Разом	$49.75
Білян Василь	$1.00
Бурий Михайло	1.00
Бундза Микола	1.00
Ґрузовський Василь	1.00
Ґружовська Анастазія	1.00
Гордиевич Михайло	25
Ґринечко Іван	1.00
Кашевка Петро	1.00
Корецький Миколай	1.00
Кузенко Федор	2.00
Мельник Стефан	1.00
Русяк Михайло	1.00
Стахура Стефан	1.00
Сорока Михайло	1.00
Сокіл Йосиф, с. Мих.	1.00
Сарахман Теодор	50
Стецьків Дмитро	1.00
Стецьків Марія	1.00
Ткачишин Михайло	1.00
Вітишин Ева	1.00
Вітишин Константин	1.00
Кузенько Анна	1.00
Лунів Петро	1.00
Стефанко Микола	1.00
Степчук Текля	1.00

ВІДДІЛ 220.

Бр. св. Петра і Павла в Шикаго, Илл.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	34.00
Разом	$59.00
Блідий Михайло	$1.00
Демко Василь	1.00
Демко Антін	1.00
Ґіжовський Дмитро	1.00
Юрчак Іван	1.00
Юган Ілько	1.00
Ковалик Василь	1.00
Кріль Юрко	1.00
Кот Михайло	1.00
Грицевич Теодор	1.00
Нурко Григорій	1.00
Романішак Іван	1.00
Саґан Василь	1.00
Вирбяний Петро	1.00
Блідий Михайло	1.00
Блідий Петро	1.00
Чорнек Іван	1.00
Чорній Іван	1.00
Дмітраш Петро	1.00
Дмитраш Йосиф	1.00
Дзиндзуляк Мартин	1.00
Гаврилюк Григорій	1.00
Ковальчук Михайло	1.00
Кучерепа Василь	1.00
Лісовський Олекса	1.00
Осядач Іван	1.00
Остафійчук Юрій	1.00
Сняданко Филип	1.00
Сахно Іван	1.00
Вітошинський Василь	1.00
Жовнірчак Петро	2.00
Костик Даниїл	1.00
Красій Семен	1.00

ВІДДІЛ 223.

Бр. св. Івана Хрестителя в Вілкс Бері, Па.

Жертва з каси відділу	$25.00
Жертви від членів	60.00
Разом	$85.00
Байдук Ілько	$1.00
Барнас Іван	1.00
Балацький Никола	1.00
Цеплий Михайло	1.00
Чолій Іван	4.00
Худоба Лукаш	1.00
Дрозд Петро	1.00
Фещак Дмитро	1.00
Фондиґа Ваврик	1.00
Ґулька Григорій	1.00
Ярема Павло	1.00
Кравчук Михайло	1.00
Кравчук Савіна	-1.00
Кобута Дмитро	1.00
Курей Іван	1.00
Куземка Василь	1.00
Качмарський Іван	1.00
Кузьмінський Григорій	2.00
Маліборський Петро	1.00
Микулин Теодор	1.00
Максимик Михайло	1.00
Ощипко Микола	1.00
о. Паздрій Михайло	1.00
Проць Іван	1.00
Потичко Іван	1.00
Паславський Михайло	1.00
Паславська Катерина	1.00
Смаль Анна	1.00
Сміт Петро	1.00
Смаль Нестор	1.00
Шопяк Семен	1.00
Швайлик Ізидор	1.00
Терефенко Катерина	1.00
Терефенко Антін	1.00
Вацлавський Юрко	1.00
Лукащ Ксеня	1.00
Чолій Анна	1.00
Гаврилич Пелягія	1.00
Гаврилич Іван	1.00
Гринчишин Магда	1.00
Ґулька Марія	1.00
Кобута Марія	1.00
Кондратович Юліян	1.00
Кутний Іван	1.00
Мельник Іван	1.00
Микула Анна	1.00
Присташ Іван	1.00
Русенко Григорій	6.00
Ткач Ілько	1.00
Винник Іван	1.00
Смик Олекса	1.00

(Дальше буде).